MÅNEDSBLADET

Glemmer du

"Skipper i eget skiv"

John Ludwigs - Kajakhistorie

fortsættelsen - 2. del

Nr. 6/7 - juni/juli 2000

Tårnby Kommunes
Lokalhistoriske Samling

Forsidebilledet:
En flok "Røse-kajakroere" på besøg i Sundby Kajakklub.
*(**Foto:** Lokalhistorisk Samling).*

Tårnby Kommunes Lokalhistoriske Samling ønsker alle en rigtig god sommerferie.
Næste nummer af *Glemmer du* udkommer den 1. august 2000.

M.v.h.
Inger Kjær Jansen

ISSN 1397-5412

Glemmer du

Skrevet og redigeret af: ***Inger Kjær Jansen*** **og** ***Ejvind P. Christensen***
Tårnby Kommunes Lokalhistoriske Samling

Layout og design: Ejvind P.

Her følger så 2. del af **John Ludwigs** beretning:

"SKIPPER I EGET SKIV".

Grønlændervendinger og Efterårskaproning

I min tid i "Neptun", havde jeg selvfølgelig mange gode oplevelser. Bl.a. var der engang, hvor vi var nogle stykker, der havde været i biografen og set filmen: "Palos Brudefærd", hvor der var nogle scener, der viste, hvordan grønlænderne kunne vende rundt med deres kajakker. Dvs. de kunne lave "grønlændervendinger". Vi ganske unge drenge mente, at det ville vi såmænd også være i stand til at udføre. Som sagt så gjort, vi gik hjem i klubben, tog vores kajakker ud på vandet, hvor vi hjalp hinanden med at få vendt bunden i vejret og komme op igen uden at falde ud af "æsken", og inden længe var vi lige så skrappe - til denne lille kunst - som grønlænderne. For den lille kunst, var faktisk ikke sværere at lære, end det var at lære at køre på cykel.

En af mine klubkammerater tog senere rundt og lavede opvisning ved havnefester og lignende. Ja, selv ved Hellerup Havns "vikingeløjer" første nytårsdag. De fleste gange var det en noget kølig fornøjelse.

Når vi nu er ved fornøjelserne, så havde vi vores traditionelle "Efterårskaproning" udfor Dehlsen's Badehotel i Dragør. Her havde hotelejeren indrettet en lille kajakhavn. På en flagstang vajede - hele sommeren - alle Amager-klubbernes klubstandere. For at markere sæsonens afslutning, skulle disse standere nedhales, og det skete så i forbindelse med denne "kaproning" som bestod i nogle helt andre discipliner end dem vi ellers var vant til. Man skulle bl.a. ro 50 meter - uden pagaj - dvs. kun ved brug af hænderne. Herefter 50 meter baglæns roning - med pagaj - og 50 meter stående roning - med pagaj - såvel forlæns som baglæns.

Den sidste- og afsluttende disciplin var tovtrækning over det lille ca. 10 meter brede kajakbassin. Men betingelsen for at deltage i denne, var at deltagerne skulle være iført det fine hvide "landgangstøj". På den årstid, var nævnte bassin som regel delvis fyldt med halvrådden tang og andet "guf". Man havde vundet, når man havde fået hevet modstanderne ud i vandet. Hele seancen sluttede med præmieuddeling og bal på badehotellet, og her fremgik det - meget tydeligt - hvem det var der ikke havde vundet.

Til Malmø efter bananer

Ud over kaproning dyrkede vi også lidt længere motions ture, f.eks. aftentur til Nordre Røse Fyr, hvor fyrmesteren aldrig var uvillig til at gi' en kop the, når vi aflagde ham en visit en sommeraften. Nogle af os tog også turen rundt om Amager - ca. 30 km. En tur rundt om Saltholm eller en "smuttur" til Hven.

På et tidspunkt havde vores formand i klubben åbnet en grøntbutik. Han havde ladet sig fortælle, at man kunne købe billige bananer på torvet i Malmø! (Ja - ja, husk lige, det var i 1936).

Han fik en aftale i stand med en af mine klubkammerater og mig, at vi skulle ro til Malmø sammen med ham - det var i vores ferie - og så på den måde fragte nogle billige bananer hjem til hans nyåbnede butik. Det gik fint, vi startede fra klubben kl. 04.00 om morgenen, og var fremme netop som torvet i Malmø åbnede ved syvtiden.

Vi havde ellers regnet med, at vores kære formand - når han kom tilbage fra torvet - havde noget fast føde med til os, men det havde han ikke. Næh, han havde kun sine kære bananer med. De blev så stuvet ned i kajakkerne, og med et blik mod himlen gav han udtryk for, at nu måtte vi vist hellere se at komme hjemad (ca. 23 km. over Øresund) inden det måske begyndte at blæse op! Og

inden længe var vi - med formanden i spidsen - godt på vej ud i Flinterenden.

Billedet er ikke fra turen til Malmø, men fra et: "Kastrup Fremme-stævne" i 1960'erne.
*(**Fra bogen:** "50 år på Neptuns blå bølger").*

Helt naturligt havde vi længe haft en kraftig sultfornemmelse, og inden vi nåede Saltholm, var min kammerat og jeg godt i gang med de første bananer. Vores gode formand var lidt forbavset over, så lang tid det tog for os at nå tilbage til klubhuset, hvortil han selv for længst var ankommet og stod og afventede vores ankomst. Da vi læssede bananerne, eller mildt sagt, det der var tilbage, op på broen foran ham, fandt han hurtigt ud af, at det var nok ikke den bedste forretning han havde gjort. Min klubkammerat og jeg syntes, at vi havde haft en dejlig tur, og som sidegevinst - dejlige bananer! Vores formanden bad os aldrig mere om at tage med på indkøb på torvet i Malmø.

Lidt om klubhuset og den nye kajak

"Neptuns" klubhus var et kapitel for sig selv. Det var et træhus, der lå på nogle store kampesten lige i strandkanten, udfor hvor Saltværksvej løber ud i Amager Strandvej. Såvel ydervæggene

som taget, var dækket med, såkaldte små "træ-spånplader", der overlappede hinanden. Indvendig var væggene beklædt med finerplader. Dog kun i opholdstuen, køkken og omklædningsrum.

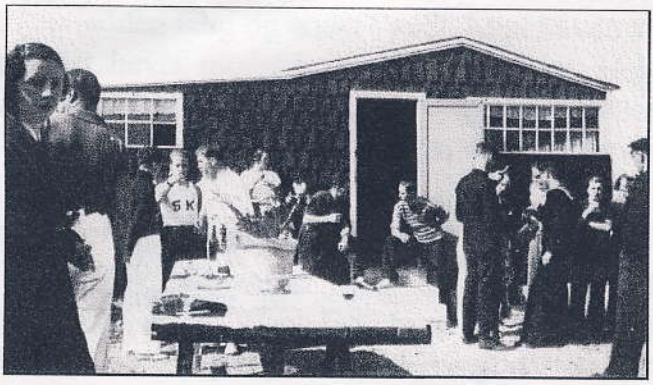

*"Neptuns" klubhus. Billedet er fra klubbens 10-års jubilæum i 1937.(**Fra bogen:** "50 år på Neptuns blå bølger").*

Omklædningsrum??? Ja, det var en flot benævnelse. Det var 2 små rum - et til hvert køn - adskilt ved et rum betegnet køkkenet. Indgangen til omtalte omklædningsrum var et stykke stof, der var gjort fast på en snor og lige til at trække til side. Knagerækkerne bestod af lige så mange søm, som man nu havde behov for. Her anbragte vi vores våde rotøj efter diverse udflugter på vandet. De af os, der roede vinteren igennem lod "træningstøjet" hænge på "knagerne" til næste gang vi skulle ud at ro. Så denne pragtfulde hørm af gammel sved og saltvand var ganske ubeskrivelig, det var simpelthen lykken ved at ro kajak. Selvfølgelig nåede tøjet aldrig at blive tørt fra den ene gang til den anden, så det kunne godt være en "klam" fornøjelse at trække i de våde klude, men efter få minutters roning, havde man varmen igen.

Efter roturene blev der brygget the, og så samledes man under petroleumslampens skær, hvor man ordnede verdenssituationen - og snakkede kajak ja hvad ellers? - og her fik vi unge alt at vide

om, hvordan en kajak skulle se ud, og ikke mindst, hvorfor den skulle se sådan ud. En af dem der deltog kraftigst i den diskussion, blev i øvrigt én af denne verdens fineste kajakkonstruktører. Han havde den store glæde, at det var de kajakker han havde konstrueret, der vandt medaljer ved alle store internationale stævner, europamesterskaber, verdensmesterskaber og olympiske lege.

1937 blev året, hvor jeg fik råd til at købe mig en splinterny kaproningskajak. Den blev bygget hos bådebygger Petersen i Brabrand ved Aarhus. Bunden var opspændt i aeroplan-finer, dækket var lærred opspændt på dæksbjælker. Modellen hed F A V O R I T, og var efter datidens normer yderst ekstrem, dvs. den var meget "kilden", så den var meget svær at sidde i, indtil jeg fik lært den rigtig at kende. Jeg fik kajakken leveret lillejuleaften, og den skulle selvfølgelig omgående afprøves. Det blev den, og levede også op til alle mine forventninger. Den skaffede mig mange gode oplevelser på kaproningsbanerne. Prisen for dette herlige fartøj var 125,00 kr. - som andet års murerlærling var min ugeløn på 16,00 kr. - men jeg havde jo en flink mor!

1937 var også året, hvor "Dansk Kano og Kajak Forbund" - vistnok for første og eneste gang - opførte en kajak-revy. Forud for opførelsen havde såvel formand som næstformand været rundt i klubberne for at finde velegnede emner til denne forestilling. Også dengang havde jeg ord for at være godt skåret for tungebåndet, så resultatet af de herres besøg i "Neptun" blev, at jeg blev udset til at medvirke i løjerne, som foregik i nogle selskabslokaler i Borgergade i København. Revyen løb fint over scenen, og i pausen blev vor formand for D. K. F. hyldet for den medalje, han havde fået overrakt af selveste Det Tyske Riges Fører, hr. Adolf Hitler, som tak for de danske kajakroers indsats ved de olympiske lege i Berlin i 1936. - Ak - ja!

Mange gode timer fik jeg i "Neptun", som i lystige stunder blev omdøbt til "Nutpen". Venner for livet fik jeg også, og dem har jeg

da heldigvis endnu, bortset fra de, der syntes at de havde fået nok af denne verden.

Naboen - Sundby Kajakklub

En af de ting vi også gjorde i kajakklubberne, det var at besøge hinanden. Vores nærmeste nabo - mod nord - var Sundby Kajakklub, hvor mange festlige besøg blev afviklet hen ad vejen. Det skal for god orden skyld nævnes, at vi i "Neptun" havde en hel speciel samlermani. Vi samlede på teskeer - ja, altså ikke almindelige teskeer - dem kunne vi bare tage med hjemmefra - næh! - der skulle være navne på, såsom: Adlon - Nimb - D'Angleterre - Vedbæk Badehotel og andre fashionable steder i og omkring København. Fra en "indvandrer" var der dog en teske fra "Varna" i Aarhus.

Alle disse klenodier ville vi jo selvsagt godt have lov til at beholde for os selv. Men tyv tror jo, at, hver mand stjæler, så da vi en dejlig sommeraften observerede en lille armada af kajakker - fra naboklubben "Sundby" - som var på vej til en aftenvisit, gik vi straks i gang med at dække op til det helt store "thebord", for på denne måde at byde gæsterne velkomne på hæderlig vis. Alle kom i land og blev bænket ved bordet - så godt som muligt - værsgo: the, sukker, mælk - lidt at røre rundt med? Jo, der var skam en teske til alle, ja det vil altså sige, der var kun ÉN som var gjort fast i loftet med en tyk elastik, og kunne således nå hele raden rundt. Men snedige som de var, dem fra "Sundby", roste de os i høje toner for denne praktiske foranstaltning.

Noget senere vinkede vi - glade - farvel til de gæve roere og takkede for deres pæne opførsel. Men da kom der i det samme en "sundbyer" hujende med både elastik og teske, hvorfor hele banden brølende af grin satte kursen tilbage til deres klub. Men den der ler sidst ler bedst. Vi havde været forberedt på at det evt. ville ske, så vi havde garderet os på den måde, at theskeen de løb

med var fra "Sundby Sejlforening" (nabo til "Sundby Kajak-klub"), så affektionsværdien var faktisk lig nul, for både dem og os.

Disse besøg gjorde selvfølgelig også det, at man fik indblik i, hvorledes de andre klubber havde det inden for egne døre. Jeg fik - for min del - mange gode venner i "Sundby" og trænede sammen med dem mange gange. Resultatet blev, at jeg i bedste forståelse, med mine klubkammerater og klubbens ledelse, i såvel "Neptun" som "Sundby", flyttede mit medlemskab til "Sundby Kajakklub", og blev således medlem dér fra den 1. januar1939.

Gæster og "neptunesere" uden for klubhuset i 1938.
Nr. 4 fra venstre, Bodil Pingel. I døren med pullover, Jørgen Samson. Helt i hvidt (midt i billedet), Carl Aage Andersen. Dernæst John Ludwig, Ellen Petersen, Alex Malling, Helge, Alex Cronberg, Jesper Petersen og Kjeld Blichfeldt.
*(**Fra bogen:** "50 år på Neptuns blå bølger").*

Fra "Kajakklubben Neptuns" standerhejsningen i 1928.
Fra højre: Else Hansen, Ella Petersen, Ella Andersen, Ulla Hansen, Else Bothmann, C. A. Riess, Willy Petersen (ham med rullekrave). Ovenover: Erik Danielsen. Ved siden af Willy Petersen ses Chr. Jensen og ved gelænderet Kai Lassen.
*(**Fra bogen:** "50 år på Neptuns blå bølger").*

Hvis du har billeder, oplysninger eller andet af lokalhistorisk interesse, så henvend dig til:

Lokalhistorisk Samling
Kamillevej 10
2770 Kastrup
Tlf. 32 46 05 45

Åbningstider:

Mandag	*16.00 - 20.00*
Tirsdag	*12.00 - 16.00*
Fredag	*12.00 - 15.00*

Lokalhistorisk Samling har desuden udstillinger på ***Kastrupgårdsamlingen***:

"Midt på Amager" og **"Kastrup Glas"**

Åbent:

Tirsdag - søndag	*14.00 - 17.00*
Onsdag tillige	*19.00 - 21.00*

Og på ***Plyssen***, Amager Strandvej 350, 1. Sal:

Permanente og skiftende udstillinger

(se bl.a. Tårnby Bladet)

Åbent:

Lørdag og søndag	*13.00 - 16.00*